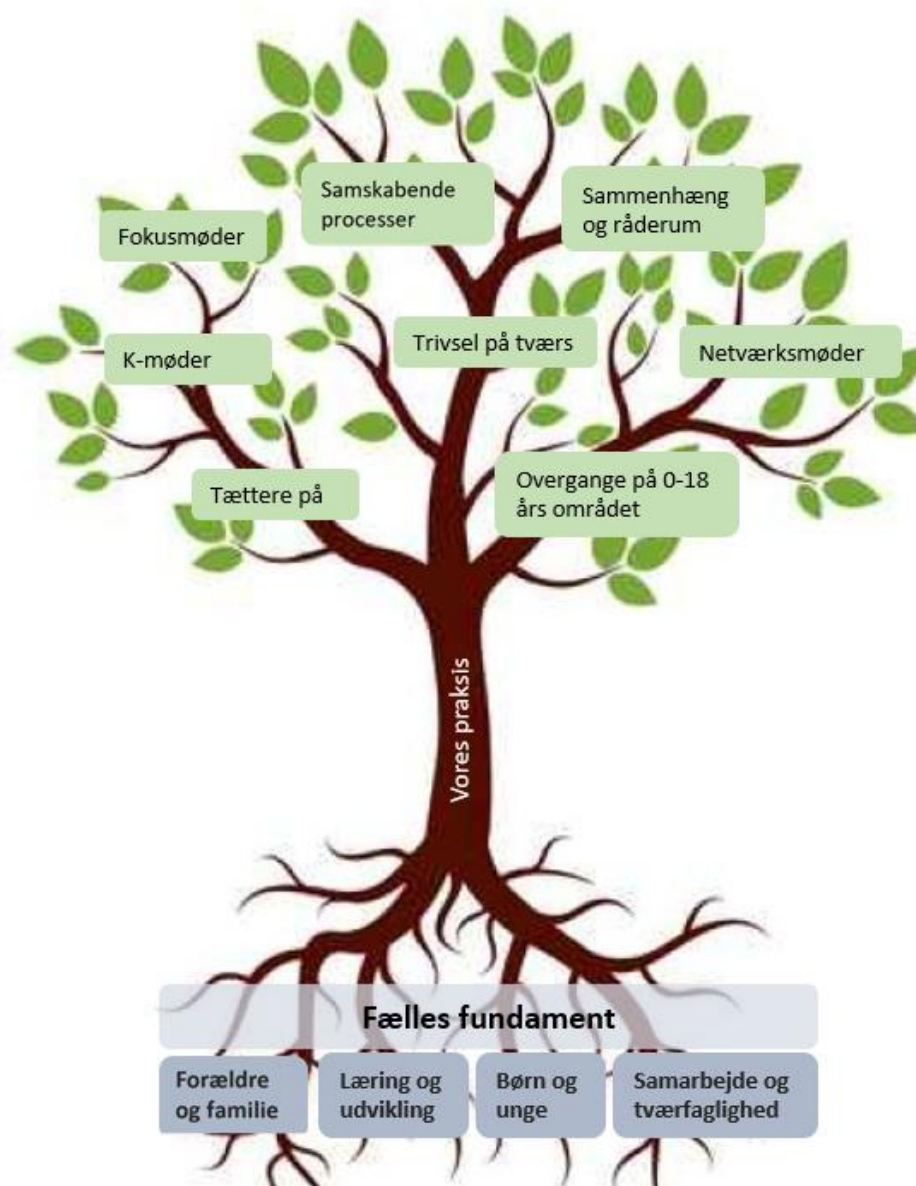

Vores fælles faglige ståsted

Sammen skaber vi det gode børne- og ungeliv. Det kræver, at vi ved, hvor vi har hinanden, og hvordan vi samarbejder tæt på praksis. Et fælles fagligt ståsted giver den klarhed.

Hvad bygger det fælles faglige ståsted på?

Det fælles fagligt ståsted er vores fælles fundament for det tværgående samarbejde omkring børn og unge i Silkeborg Kommune.

Arbejdet med et fælles fagligt ståsted står på skulderne af Den sammenhængende Børne- og Ungepolitik. Visionen for politikken er, at sammen skaber vi det gode børne- og ungeliv i Silkeborg Kommune. Alle skal med! Det betyder, at vi sammen skal skabe miljøer, hvor flere børn og unge kan gå i den lokale daginstitution og folkeskole.

Det tværgående samarbejde er afgørende for at lykkes med visionen om, at alle skal med. Vi har som fagpersoner til opgave at bidrage hertil. Ikke hver for sig men sammen i et stærkt tværfagligt samarbejde. At skabe gode betingelser for læring, trivsel, udvikling og sundhed for alle børn og unge er en både meningsfuld og udfordrende opgave. En opgave, som kræver, at vores forskellige fagligheder kommer i spil, fordi børn og unge er forskellige. Og når livet en gang imellem slår kolbøtter, har børn og unge brug for, at vi møder dem med et tværfagligt blik, der bidrager med dét, de har brug for.

Vi lever i en tid, hvor der er en tendens til at fortolke børn og unges ubehag og reaktioner på modgang som sygelige tilstande, der kræver behandling. Det forstærker let vores trang til at handle: Vi må gøre noget – gerne hurtigt og gerne ved at sende børn og unge i retningen af en specialist!

Konsekvensen af dette er, at det almindelige og det almene træder tilbage, og det særlige og specialiserede får en mere fremtrædende rolle. Der er brug for et opgør med dette, fordi det ændrer noget helt afgørende i vores måde at møde børn og unge på. Vi må lære at tøjle vores eget ubehag. Frem for at give efter for handlepres, skal vi i det tværfaglige samarbejde have mod til at tøve og tænke os om.

Ved at skabe plads til en fælles analyse på tværs af fagligheder, bliver det muligt at stille spørgsmål til præmissen: Hvad kan mistrivsel være et udtryk for, er der noget, der helt naturligt bøvler, er der i bund og grund tale om en naturlig reaktion? Frem for at reagere med impuls til handling, kan vi gennem tværfaglig refleksion skabe en mere sikker handlegrund for vores respons på barnets og den unges adfærd. Her har pædagogikken en vigtig rolle at spille.

Omdrejningspunktet for vores analyse er konteksten og de læringsmiljøer, vi tilbyder børn og unge – et fokus vi har haft i mange år. Og et fokus vi skal blive ved med at skærpe, da vi stadig nogle gange kommer til at lede for ensidigt efter årsagsforklaringer iboende i barnet og den unge, når tingene spidser til. Børn og unge er ikke problemet, men de viser os det.

Et skærpet blik på konteksten handler bl.a. om at opdage de kulturskabte forforståelser, der former vores måder at forstå og arbejde med børn og unge på. F.eks. forforståelser om hvordan det ser ud, når børn og unge lærer eller koncentrerer sig: Skal der være ro, eller må man bevæge sig og snakke sammen? Skal man kunne sidde stille på en stol og arbejde, eller må man sidde på gyngen udenfor?

Forforståelser rykker med ind i læringsmiljøerne som krav til børn og unge. Hvis der f.eks. er en forforståelse om, at der skal være ro for at der kan ske læring, så tilrettelægges læringsmiljøer, hvor man skal kunne arbejde alene, i stilhed og fastholde fokus igennem længere tid. Nogle børn og unge kan leve op til kravene, får en privilegeret position og har let ved at fastholde denne position. Andre børn og unge har sværere ved at byde ind og hænger kun lige i med neglene. Disse ender lettere i en udsat position.

Og ofte er det de samme børn og unge, der er i enten de privilegerede eller i de udsatte positioner. Og det skyldes bl.a. at vi på tværs af vores fagligheder i høj grad deler den samme kulturskabte forståelse af, hvad der er den "rigtige måde" at bedrive dagtilbud eller skole på, eller den "rigtige måde" at være familie på. Vi er rundet af den samme sandhed om, hvad det "ideale barn eller unge" burde kunne, og derfor kan vi miste blikket for, at vi måske for ofte tilrettelægger vores læringsmiljøer efter den samme skabelon. På samme måde kan vi miste blikket for, at vores rådgivning og vejledning måske for ofte tager afsæt i, hvad børn og unge burde kunne frem for dét, de kan. Og fordi vi alle er rundet af den samme "sandhed", kan vi kollektivt miste blikket for, at vi kan påvirke hvad "den rigtige måde" er – at vi sammen kan nuancere og udvide forståelsen af, hvad det ideale barn og unge skal kunne. Når vi tør udfordre de gængse måder at bedrive dagtilbud, skole og rådgivning på, vil der vise sig uanede muligheder for, hvordan de privilegerede positioner kan gå mere på tur, så alle børn og unge oplever at mestre hverdagen og livet i sin helhed.

Intentionerne i det fælles faglige ståsted kræver et gensidigt forpligtende tværfagligt samarbejde. Et samarbejde, hvor vores forskellige fagligheder beriger hinanden. Et samarbejde hvor vi har mod til at gå nye veje. Og et samarbejde præget af gensidig respekt og fokus på bolden: Sammen skaber vi det gode børne- og ungeliv, hvor flere børn og unge går i deres lokale daginstitution og skole.

Vil du læse mere?

Patologisering og individualisering

- Brinkmann, S. (2016). *Diagnostic cultures: A cultural approach to the pathologization of modern life*. Routledge.
- Hansen, J.H., Jensen, C.R., Molbæk, M. og Schmidt, M.C.S. (2020). Samarbejdsprocesser om inklusion og eksklusion, Nationalt Videnscenter om Udsatte Børn og Unge.
- Meier, J. (2022). *At leve og lide med det vi bør: En kvalitativ udforskning af unges oplevelser af dårlig samvittighed*. Ph.d.-afhandling, Aarhus Universitet.
- Meier, J. (2024). Eksistentielle opmærksomheder i mødet med den lidende unge. Fra et patologisk til et eksistentielt blik på unges mistrivsel. I *Pædagogisk psykologisk tidsskrift*.

At være 'opmærksomt afventende' (watchful waiting)

- Beeker, T., te Meerman, S., Mills, C., & Witeska-Mlynarczyk, A. (Eds.) (2024). *Psychiatrization of society*. Frontiers Media SA. <https://doi.org/10.3389/978-2-8325-3786-2>
- Rose, N. (2018). *Our psychiatric future*. John Wiley & Sons.

Forforståelser og privilegerede positioner

- Molbæk, M., Schmidt, M.C.S., Jensen, C.R. og Hansen, J.H. (2019): Samarbejde i den inkluderende skole – innovation eller dekoration, *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift*, nr. 5/6
- Clausen, Tinne Quistorff (2024): Udvikling af mangfoldige læringsmiljøer, *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift*

Psykologisk tryghed

- Edmonson, Amy (2021): *Den frygtløse organisation*, Djøf Forlag.